

Бир куни 4 та фарзанди билан констейнер хонада қолган аёл мени сүзга тутиб, биттагина дафтар топиб беришими илтимос қилди. "Укажон, фарзандларим жуда зерикіб кетди. Уларға дафтар вараларидан бўлиб бераман. Чизиб, ёзиб, ўйнаб ўтиришади", деди.

2

Суд химоясини таъминлашдаги ортиқча бюрократик тўсиклар, суд қарорларини қайта кўришининг бир-бирини тақорловчи босичлари мавжудлиги, инвесторлар ҳукуқларининг суд химоясида бўлиши етарида даражада ташкил этилмаганинги суд органларининг амалдаги тузилишини замон талаблари ва ҳалқаро стандартларга мувофиқ қайта кўриб чиқишини тақозо этади.

3

Бу гап сизни асло ранжитмасин, муҳтарам дехқон! Магзини чақсантиз, аслида ҳалқ бу гапни билан ҳалолтигининг, камтару камсукумлигининг, хоксор музаралигининг ўз оғизи икоди билан ҳайкал кўяянти! Дунёларни пахтаю ишакка белаб, ўзинтиз бўз яктақда қолганингизга таъзим қиласинти!

4

Ҳақсевар она юрт, мангу бўл обод!

Вилоят
ижтимоий-сиёсий
газетаси

2020 йил
15 август

ШАНБА
№ 51 (13312)

@haqiqatonline

1928 йил 11 декабрда асос солинган

Хабарингиз бор, Республика маҳсус комиссиясининг қарорига кўра, бугундан мамлакатимизда коронавирус инфекциясининг олдини олиш мақсадида жорий этилган карантин чекловлари юмшатилмоқда. Аммо, ҳали касаллик хуружи чекингани йўқ. Шу сабабли, жойларда аҳоли саломатлигини сақлаш борасидаги ишлар янада хушёрлик билан олиб борилмоқда.

КАРАНТИН ЮМШАДИ, КУРАШ ЭСА ДАВОМ ЭТАДИ

Бутун вилоятимизда, шу жумладан, Янгийўл туманинда ҳам коронавирус инфекцияси кенг тарқалишининг олдини олиш, аҳоли саломатлигини сақлашга алоҳида эътибор қаратилиб, зарур чора-тадбирлар амалга оширилалти. Хусусан, касалланганларни даволаш учун тиббиёт бирлашмасининг юкумли касалликлар шифохонасида 56 та, кўшимча равишда "Халқобод" маҳалласи худудида ташкил этилаётган тиббиёт бирлашмасининг янги биносида 10 та ва тиббиёт бирлашмаси балансидаги Янгийўл шаҳри худудида жойлашган янги юкумли касалликлар бўлимидаги 200 та ўрин хозирлаб кўйилди.

Мазкур шифо масканлари тиббиёт жиҳозлар ва зарур ажкорлар билан таъминланалти. Шунингдек, уй шароитида даволанаётган беморлар учун жами 48 нафар тиббиёт ходими, (улардан, 24 нафари шифокор, қолгани ҳамшира ва фельдшерлар) бирриктирилган, 19 та транспорт воситаси ажратилган. (Давоми 2-саҳифада)

СУВНИНГ ТАЪМИ “МУЗ” БИЛАН ЁХУД

Юлдуз Усмонова үзр
сўраши шарт...ми?

Беназир шоиримиз Эркин Воҳидов: "Одамлар шундай бўлиб қолдик, ҳозир тафаккур кучи ортгани сари тасаввур кучи камайиб бормоқда", деган эди.

Шу кунларда ижтимоий тармоқларда трендга чиккан муҳоммалар сабаб шу гапни эсладим. Ўзбекистон ҳали артисти Юлдуз Усмонова хусусий телеканалларден бирда берилган дастурида: "Пул пулни топар, аҳмом кетмон чолар" деган нақнни кўплаб, нақ балопларга қодди. Лекин, у ўзи билими билмайми, ҳамма давларнинг бирдек оғрикли нұқтасини кўзгади.

Аввало, "Пул пулни топар, аҳмом кетмон чолар" деган нақнни кўплаб, нақ балопларга қодди. Чунки, улар дехқонлар ва мебахшитларимизнинг пешона терлари эвазига этиштирилган ҳосилни тўлиқ сақлашиб олишида, пахта толасининг пишиқ бўлишида ва чигитининг серёғ бўлиб, тарози босишида бекиёс хизмат қиласидар. Ҳамма ширин ўйкуда, ором олиб ётганида сувчилар пахтазор қўйнида қўлида чироғи билан сув қўяётган, ҳосил чўғи тарози боссин деб, шарбат суви оқизаётган бўлади. Уларнинг бебаҳо мебахшитларини юқори баҳолашимиз, доимо уларга хурмат бажо келтиришимиз керак..."

РЕСПУБЛИКА МАХСУС КОМИССИЯСИННИГ ҚАРОРИГА КЎРА, ҚҮЙИДАГИ КАРАНТИН ЧЕКЛОВЛАРИ (ТАҚИҚЛАР)

2020 йил 15 августдан кейин ҳам сақлаб қолиниши белгиланди:

- фуқароларнинг жамоат жойларида ижтимоий масофани (2 метр) сақлаши, тиббиёт ниқобда бўлиши;
- давлат органлари, ташкилотларида йиғилишларни зарур ҳолларда видеоконференсалоқа режимида ўтказиш;
- томоша, маданий-кўнгилочар (театр, кинотеатр, концерт заллари, тўйхоналар, фаолияти) ва оммавий тадбирлар ўтказиш;
- парклар ва истироҳат бөгларидаги аттракционлар фаолияти;
- умумий овқатланиш объектлари (ресторан, кафе, ошхона)

на, чойхона) фаолияти (очиқ ҳавода хизмат кўрсатувчи умумий овқатланиш объектлари бундан мустасно);

- тунги клублар, дискотека, спа ва массаж салонлар, караоке, бильядр заллари, чилим (кальян) ва компьютер ўйинлари марказлари фаолиятига йўл қўймаслик;
- 65 ёшдан ошган шахсларнинг "ўзини ўзи яккалаш" ҳаёт тарзида яшаши тавсия этилади;
- ўйналишсиз таксиларда йўловчи ташиш учун автотранспорт воситаси салони керакли тарзда жихозлашиши шарт.

Август – ҳосил тақдирини ҳал қилувчи ой

Хар сафар пахтазорга келганимда донгдор пахтакор Бўрибой ота Алибоевнинг бир гапи ёдимга тушади: "Дехқон ер юзидағи жамики мавжудотнинг бокувчиси. Ҳар бир дехқоннинг ўз ўрни бор. Мен сувчиларимиз мебахшитига жуда юқори баҳо бергим келади. Чунки, улар дехқонлар ва мебахшитларимизнинг пешона терлари эвазига этиштирилган ҳосилни тўлиқ сақлашиб олишида, пахта толасининг пишиқ бўлишида ва чигитининг серёғ бўлиб, тарози босишида бекиёс хизмат қиласидар. Ҳамма ширин ўйкуда, ором олиб ётганида сувчилар пахтазор қўйнида қўлида чироғи билан сув қўяётган, ҳосил чўғи тарози боссин деб, шарбат суви оқизаётган бўлади. Уларнинг бебаҳо мебахшитларини юқори баҳолашимиз, доимо уларга хурмат бажо келтиришимиз керак..."

Оққўргон тумани "Маданият" масивидаги "Одил" фермер хўжалиги раҳбари Обид Анорбоевнинг сухбатидан қоникиш ҳосил қилиб, пахтазори томонига юзланади. Баравж ўсаётган гўзларни худди биринчи марта кўриб тургандан ўзини кўз-кўз қиласади. Шу лайт иккиси лайкапларига боши ва охирига туриб олиб, кўлини карнай қилганча

Фермер давлатга пилла ва гапла етказиб бериш режаларини ортиғи билан бажариб, ортган донни иччиларига бўлиб берди. Шарбат сувига қонган ва етарлича озиқлантирилган гўзларнинг ҳам 38-40 центнердан ҳосил беришига ишонаман.

(Давоми 2-саҳифада)

«Кўнгил»ни ҚАҲРАМОНЛАР

Бундан минг-минг йиллар муқаддам, ҳали тиббиёт, фалакиёт, риёзиёт, жуғрофия ривож топмаган даврларда инсонлар кўринимас касалликлар билан оғриб, вафот этишади. Бир ҳужрада ҳаёт ва ўлим орасида олишаётганлар, бутун бошли қишлоқларни бемор фарзандига қўшиб ёқиб юборишига мажбур бўлганларни факатгина фильмларда бир эртақдек томоша килардик.

Дилдаги гаплар

Бугун замон илгарила-ди, онлар ўси, тиббиёт шаҳнама-даният шаклланди. Аммо, кўринимас ёё бизга ҳам ҳукум қилди. Бундай вазиятда шифокорлар ва ҳарбийлар катта жасорат кўрсатиб, фуқароларга ёрдам беришмоқда. Аммо, биз бугун пандемия бошланган кунданоқ иккиси ҳисмат қилип, ҳали ва Ватан олдидағи бурчларни сидидилдан бажараётган ичкиси шипар органлари ходими-лари ҳақида сўзламоқчимиз.

Тан олиши керак, шифокорларда, карантин мажмуаларида, кўча-кўйда, ма-

ҳаллда жамоат тартибини саклана-ди, ҳаммамизини саломатлигимиз ва ҳафғизлигимиз учун улар тинимиз сиз хизмат қилмоқдалар. Чет элдан келган аҳоли шарлоғимизда бўлиш, ўз қарантинидаги юртдошларимиз ҳолидан хабар олиш, фуқароларнинг карантин қоидаларига амал қилишларини назорат қилиш ва ҳоказо... Шу ўринда уларда касалликни юқоришига олиш хаффи, фуқароларнинг қарантинни сидидилдан бажараётган ичкиси шипар органлари ходими-лари ҳақида сўзламоқчимиз.

Феруза РИЗАЕВА, Тошкент вилояти ИИББ Ҳукуқбузарлар профилактикаси бошқармаси хотин-қизлар масалалари бўйича катта инспектори:

– Пандемия бошланганда биринчи кўнгилларидан бўлиб, хизмат сафарига отландим. Ота-онам шифокор, касалликнинг хавфини тушунганилари учун дастлаб қарши чиқишид, аммо қарорим қатъий эди. 26 марта аэропорта Москва ва Истанбул шахарларидан келган рейсдаги фуқароларни қабул қилидик. Бирин-кетин дезинфекция ёғмири остидан ўтиб келаётган болалар, қариялар, ёшларнинг юзини кўйиб, дадилликни бир зум йўқотдим. Касалликнинг нақдар жиддий эканлигини нақда яхшироқ англадим...

2

боро овози билан гаплашаётгани эътиборимни тортиди:

– Сайдгани хорманг! Зарбжон билан нимани гаплашаясиз?

– Этатдаги сув охирига қанчалик етиб борганиларни аниқлаямиз.

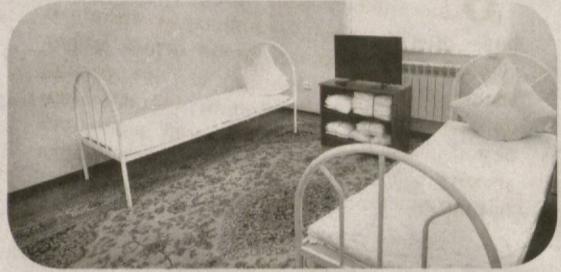
(Давоми 2-саҳифада)

Маълумот ўринда, тумандаги жами 10 та соғлиқни саклаш мусасаси мавжуд, яъни, 1 та касалхона, 6 та амбулатория поликлиника, ҳамда 3 та кишлоқ врачлик пункти ишлаб туриди.

Бунгунда кунда туман бўйича 300 та маҳсус тест жамламаси захираси мавжуд. Маҳаллий бюджетнинг

КАРАНТИН ЮМШАДИ, КУРАШ ЭСА ДАВОМ ЭТАДИ

кўшичма манбалари ҳисобидан вилоят соғлиқи саклаш бошқармасининг тез тиббий ёрдам хизмати эҳтиёжлари учун 7 та, вилоят СЭОМдан туман бўлимига 2 та "Дамас" автомобили берилди. Бундан ташкири, тумандаги коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олиш тадбирларига жами 946 млн. сўм маблағ ажратилди. У шифононларни моддий рафтабатниши, дори-дармон, химоя воситалари, озиқ-овқат маҳсулотлари учун йўналтирилган.

Тумандаги пандемия даврида дори-дармон воситаларининг нарх-навосини доимий назоратга олиш максадида 7 та тадбир ташкил этилиб, бу бўйича тадбиркорлар билан профилактик сұхбатлар ўтказилди. Мазкур мобиъет тадбиркорларни таъминлаштириш максадида тезкор штаб ҳам иш олиб бораётади.

Давлат санитария-эпидемиология назорати инспекцияси томонидан жорий йилнинг 12 август ҳолатига 1 минг 591 та карантин қоидаларини бузиш ҳолатлари иясидан 574,9 млн. сўмлик

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада)

Зуҳриддин ҚАМБАРОВ
Мансур НАҲАЛОВ
отган суратлар

Дунёда шундай инсонлар бўлади, уларнинг ҳаёт йўли арзимас қийинчиликлар олдида эсанкираб қоладигандар учун ўrnak ва намуна бўлишига арзиди. Жиноят ишлари бўйича Тошкент вилояти судининг судьяси Хайридин Асамиддинович Шермуҳамедов ана шундай инсонлардан бири эди. Бу ажойиб инсон тўғрисида ўтган замон феълида ёзиш жуда оғир...

Яхшилар ёди

ЗАҲМАТКАШ, САМИМИЙ ВА ҚАЛБИ ТОЗА СУДЬЯ ЭДИ...

Хайридин Шермуҳамедов 1967 йил 25 августа Тошкент тумани темир ўйларнига битирган Хайридин ўзида келажакда хукуқшусон бўлиш оруси бўлишига қарамасдан, оиласади маддий ва маънавий қийинчиликларни анишни максадида, 1985 йилда Тошкент тумандаги механизацияланган кўмга колоннада ишча сифатида меҳнат фаолиятини бошлайди. 1986-1988 йиллarda армия сафидаги хизматдан қайтган Хайридин кунлардан бир кун Тошкент шахар судига оддий ишчи керак-

лигини эшлиб, шу ишга киради ва суюги меҳнатда коттани учун нима иш буориша ишни айтилганидан ҳам зиёда қилиб бажара бошлайди. Шаҳар пайдо Ташкент шахар судининг раиси Убайдулла Мингбоев эди. Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

бор амин бўлган бўлади...

Хайридин устози У. Мингбоевнинг ўйтларига амал қилиб, 1991 йилда Тошкент давлат юридик институтининг сирти бўйимида ўкишга киради ва таҳсил олиши билан

рай тумани судининг раиси, 2016-2017 йилларда Жиноят ишлари бўйича Тошкент вилояти судининг катта мутахассиси, биш мутахассиси лавозимларида самараҳи меҳнат қилди.

Х. Шермуҳамедов 2017 йил 18 октябрдан Жиноят ишлари бўйича вилояти судининг судьяси лавозимига муддатиз даврага тайинланган ва ушбу лавозимда суд-хукук соҳасидаги испохотларнинг амалга оширилишига ўзининг бекиёс хиссасини кўшиб келаётган эди. Суд соҳасидаги 32 йиллик меҳнат фаолияти давомида бой ҳаётӣ ва касбий таърихага эга хукуқшусон сифатида, одил судловни қонунлардан оғишмай амалга ошириб, ишларни адоплати ҳал қилиб келди. У ўзининг инсоний фазилатлари билан касбдошлари ҳамда вилояти суди жамоаси орасида юқсан ҳурматга сазовор бўлди.

У иложи боричка инсонларга яхшилик килишга, уларнинг оғирини енгил килишга, савоб ишларга улгуршишга интилар эди. Хусусан, бундан бир ярим йил чамаси илгари ўзи бош бўлиб, маҳалла қабристонини акаси ва улалари билан биргаликда обод қилганди...

Судья X. Шермуҳамедов 2020 йил 31 июнь куни хасталик туфайли оламдан ўтди. Бу инсоннинг мукаддас байрамимиз Курбон Ҳайитидаги муборак жума кунидан оламдан ўтишида ҳам чуқур хикмат бордек.

Заҳматкаш, самимий ва қалби тоза судьяси Хайридин Шермуҳамедовнинг жамиятини томонидан 3,2 гектар майдонда Жанубий Корея ва Эрон давлатлари технологиялари асосида ташкил қилинган

Жиноят ишлари бўйича Тошкент вилояти суди жамоаси

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни ташкилга сабаби бўлди.

Бу инсон Хайридиннинг меҳнаткашлагиги кўриб, у билан дилдан сұхбатлашиб, унга, албатта, хукуқшусонлик йўналишида ўкиши позимлигини ўқтириб, ўйл-ўйрик кўрсатади ва уни суд мажлиси котиби, сўнг ўзига ёрдамни қилиб олади.

Онаси Дилором опанинг дуосини олиш максадида елиб-юргиб юрган ўш ва меҳнаткаш Хайридин 1990 йилда онасидан ҳам айрилганида, ҳаётнинг накадар бешафқат эканлигига яна бир

бира гафарларни саклашни

Гап шундаки, мақолнинг куруқ гандан фарқи бўлиши, унда ба-дияти, тимсоллар, адабий приём-лар ишлатилиши шарт. Мақол бу, аввало, икод, демакким, бадий асар.

Юкоридаги избора катта эҳти-мол билан биринчи бўлиб дехкон-нинг ўзидан чиқсан ва кучли ним-косага эгалиги учун оммалашган ва яшаб келмоқда. Унда киноя оҳангни устувор. уни тафаккур кучи билан тушунсангиз ҳақоратдек, аммо тасаввур кучи билан идрок қилсангиз одамни хатто ўйғлати-диган ҳақиқати бор гап. Аллақай-си замонларда, инсоннинг қадри бир тийин бўлган, туну кундала ишлаб бирни иккисига, косаси оқармаган дехкон ён-атрофида бир ёғонга кирк ёғонни улаб, пулни пулга уриб, бели оғримни харом-хариш билан бойбай кета-ётгандарни кўрганда афсус ва на-домат билан кетмонига сяянчана айтган бўлиши ҳам мумкинда бу гапни: "Мен пул топаман деб ах-моқ бўлиб кетмон чопиб юрибман, ҳамма гап бу ёқда эканку", деб...

Хўш, ҳақиқий ахвол шундай бўлмаганими? Дехконни талаётган камми? Ризу насибамиз бунёдко-ри бўлган дехкон, ҳазрати Навоий "Ризк ўйуни очувчилар", деб эъзолаган соҳибкор меҳнати ҳар доим ҳам ўзининг чинакам қадру баҳосидан топгани?

Хулоса шундай, бу гапда асло ҳақорат йўқ, аксинча, унда киноя фонида дехконга кун бермаслик, ўғрилик, юғличикка исён, ғаддор дунёнинг адолат тарозуси бузук-лигига ишора бор.

"Сув кептирган хору кўза син-дириган азиз", деган гапнинг қис-ти ҳам шунга ўшаш. Сув кепти-ранг хор бўлмайди, лекин бу билан ҳам мана шундай гирром тенгизли-кка қарши исён қилинагати.

"Отангни ўлдиргана онангни бер", деган гап бор. Ҳеч ким отаси-ни ўлдиргана онасини бермайди. Лекин, унинг маъносини ҳам ана шундай тасаввур кучи билан тушуниш мумкин, ёмонлик қилганга ҳам яхшилигинни килавер демок-

(Давоми,
Бошланиши 1-саҳифада)

чи бу гапи билан ҳалк.

"Оғзи кийшиқ бўлсаям, бой-нинг боласи галирсин", деди эл. Бу мақолни ҳам ўз маъносида тушуниб бўлмайди. Доениши хўр-лаб, қаллобни кўллаб келган за-монга ўзига хос кинояни кайfiят бор унда.

"Ўзбек ҳалқ мақоллари" ки-тобини варақлаб, мана бундай

Бир муддат аввал ижтимоий тармоқлардаги постида "Устоз отангдан улуг", деган мақолни ишлаттаганида ҳамма бирданнага тў-полон кўтариб, пост эгасини роса талаганди: "Хой, нима деяпиз, отдан улуг зот бораканим?" деб. Бу мақол ахир, деб тушунтира ол-магандик. Кўпчилик нима деса шунга кўр-кўронна кўнигадиган ҳам бўл-

"Ёр юрган кўчаларни супурай сочим билан", дейилади ҳалқ кўшиклиарининг бираиди. Бирор жойни сочи билан супурган аёлни кўрганимиз? Бу ташбех, бу бадиият! "Чанги чиқса сув сепай, кўздаги ўш им билан", дейилади кўшикинг давомиди. Буниси энди муболага деб аталағидиган адабий приёмнинг классик кўриниши!

чопадиган кимсалар кўпайди. Ана шундайлар яқинда наманганлик бир бочга опанинг кучли асабий зўрикиш ҳолатидаги видеосини роса айлантириб, асқи ва мас-хара марказига айлантириши. Одамлар бир-бирига қараб: "Сувнинг таъми муз билан" деб муло-йимгина пичинг қиласидиган дара-жага келди. "Савиани қаранг, шум мақолми", деб бочга опанинг укви-зилигини маломат қиласидиганлар ҳанузгача тинмайди. Оқибатда мутасаддилар, шунча сазой бўл-гани етмаганидек, тарбиячи опани жазолашга ҳам улгуршиди.

Тўғри, сувнинг таъми муз билан эмас. Бу ерда бочга опа ҳаяжонда янишлар, ёки биз хототури эшигтан бўлишишим мум-кин. Аслида бундай нақл бор ва у "Сувнинг таъми туз билан" деб айтилади.

Бу мақолдан ниҳоятда серкира-ра маънолар, хуносалар чиқариш мумкин. Уни яқдиллик, жамоавийлик, бирдамликка давлат этиш маъносида "Ҳатто оби-ҳаёт бўлган сув ҳам ўз холиҳа ҳеч нарса, унга маза берувчи таркибида тузи ва минераллари", деб талкин килиш мумкин. Ёки инсоний фазилатларни улуглаш вожидан "Сувнинг таъми туз билан" ичидаги тузи, баски, инсонни қиласидиган жиҳат ундаги соф одамий фазилатлардир", деб тушунмок ҳам ўринни бўлади. Бу шунчаки, бир ўйлаганда юзага қаликчи ҷаҳонлар. Аслида ҳалқ нақллари биз ўйлаган ва талкин қиласидандан теранроқ, қимматлироқиди.

Бизни бунарни ёзишига унданаган нарса куни кечи ижтимоий тар-моқда олтиарилик бир дехкон ақамизининг Юлдуз Усмонова кептирган "кетмоний" мақолдан хафа бўлиб йўллаган видеолавҳаси-дир.

Кўзёши билан сув сепиб бўлмайди, ана шунинг учун ҳам бу сатр кучлида!

Ўзи кейнинг пайтлар бир ни-мани эшитса, оди-орқасини су-риштирамай, мухокама қиласидиган, "ол!" деса олахуржунини кўтариб

Хулласи қалом, бу гап сизни асло ранжитмасин, муҳта-рам дехён! Магзини чақсангиз, аслида ҳалқ бу гапи би-лан ҳалоллигиниз, камтару камсуқумлигингизга, хосору музтарилигинизга ўз оғзаки икоди билан ҳайкал қўяяпти! Дунёларни паҳтаю ипакка белаб, ўзингиз бўз яктақда қол-ганингизга таъзим қиласапти!

Хар ҳолда, мен шундай тушунаман...

Муҳаммад АЪЛО

СУВНИНГ ТАЪМИ "МУЗ" БИЛАН

ёхуд Юлдуз Усмонова | узр сўраши шарт...ми?

мақол-
ларга ҳам дуч келдим, қаранг:

"Ииртик тўнни ит қолар", "Кам-багалда лафз бўлмас", "Бой келса тўрга, камбагал келса тўрга", "Камбагалнинг катиги увимас", "Камбагал тухум топса, ичидан саригини топмас", "Камбагалнинг ўз топган куни оғзи куяр", "Яхши-лик бойдан, ёмонлик камбагалдан", "Камбагалнинг оғзи ошга етганида бурни конар", "Бойнинг ўзини ҳангамачи, йўлнинг ўгли дан-гамачи", "Куп билан кўймок есанг кутирилган кўймас"... ва ҳоказо.

Мақоллар афтидан камбагал бўлиб адбек, камситилишдек та-саввур ўйғотади. Лекин, унинг за-миридаги киноя, исёнин идрок қип-сангизина маъно ойдинлашади.

Булар оддий ҳикматли сўз бўл-ганида ҳайрон бўлсақ бўларди. Лекин, булар ҳикматли сўзмас, мақол. Мақоллик кучи-ни тамоман йўқотади. У мақолликка "даъво қилиши" учун айнан "отангдан улуг" деб ишлатилиши керак.

Отадан улуг зот ўйқилиги учун ҳам ҳалқ шундай мақол тўкиган. Доенишмандларни кўринг. "Тирик-чилик тошдан қаттиқ", дейилади. Тошдек каттиқ дейилмайди, ахир. Оддий одамлар тасаввурнида тош энг қаттиқ нарса бўлгани учун шундай дейилади. Ҳалқ отани энг улуг зот деб билгани учун шундай мақол тўкиган. Бу мақолни ўзида отанинг улуглиги ётироф этила-япти! Агар ҳалқ назиди энг улуг зот, масалан, кайнона бўлганида эди, доенишманд ҳалқ бу мақолни шубҳасиз "Устоз қайнан-гандан улуг" деб тўкиган бўлар-миди, тарзида тарзини тақоюн атади.

Ўзбекнинг сўзи қизиқлиги шун-да. Ўзбек – лутғи билан, таъби-назми билан, кесатиқлари, ним-косалари, аскиялари билан ўзбек.

Эҳтиимол, бу мақолларни япон тушунмас, унга ёриш туолар, лекин биз ҳам қиласиди. Миллий феъ-лимиз шундай.

дик. Мана, энди бугун айрим босма нашрларимизда ҳам шу мақолни "Устоз отадек улуг", деб ишлатияпмиз. Ахаб таҳрир...

"Устоз отангдек улуг" дейилса бу энди мақолмас, оддий, жа-а ҳикматли бўлмас-сада, ҳаминқадар бир изборага айланади-ко-лади. Мақоллик кучи-ни тамоман йўқотади. У мақолликка "даъво қилиши" учун айнан "отангдан улуг" деб ишлатилиши керак.

Отадан улуг зот ўйқилиги учун ҳам ҳалқ шундай мақол тўкиган. Доенишмандларни кўринг. "Тирик-чилик тошдан қаттиқ", дейилади. Тошдек каттиқ дейилмайди, ахир. Оддий одамлар тасаввурнида тош энг қаттиқ нарса бўлгани учун шундай дейилади. Ҳалқ отани энг улуг зот деб билгани учун шундай мақол тўкиган. Бу мақолни ўзида отанинг улуглиги ётироф этила-япти! Агар ҳалқ назиди энг улуг зот, масалан, кайнона бўлганида эди, доенишманд ҳалқ бу мақолни шубҳасиз "Устоз қайнан-гандан улуг" деб тўкиган бўлар-миди, тарзида тарзини тақоюн атади.

Ўзбекнинг сўзи қизиқлиги шун-да. Ўзбек – лутғи билан, таъби-назми билан, кесатиқлари, ним-косалари, аскиялари билан ўзбек.

Эҳтиимол, бу мақолларни япон тушунмас, унга ёриш туолар, лекин биз ҳам қиласиди. Миллий феъ-лимиз шундай.

Форс ўлкасидан иккى ўртоқ Чин мамлакати томон йўл оғди-лар. Бирни азалдан берилганига қаноат қиласиди, иккинчи эса ундан ортигини тамил қиласиди. Улар узок йўл юрдилар. Бир куни йўл бўйида катта тош учраб қолди.

Унинг ярми ерга кирган, ярми ташқарида бўлди, ташқарида қисмита қўйдагилар ўйиб ёзил-ганди:

– Кимки қийинчиликка бардо-ши берди, тошнинг орқа томо-нини ағдарса, унда бир афсона ёзилган. Уша афсонага кўра, шу атрофда бир вайронга бор. Вай-ронанинг талида эса ажойиб бир ҳазина бор. Машақатига чидаган ўша ҳазинага эга бўлади. Кимки бу машақатдан йироқлик истаса, сабру қаноат ҳаммадан яхши-рингиди.

Тамамир одам буни ўйғач, бесаронжом бўлиб, томирлари-қаттиқ ура башлади. Ҳазина ҳавасида тишлари ғижирлаб, тошнинг танини қизиши тушиб кетди. Қаноат ҳазинага ўтиб кетди. У деди:

– Бу нақдадар машақатли меҳнат! Қаноат ҳазинаси менинг ҳамроҳимдир. Кимга Танри эхсон бермоқчи бўлса, тош ўз-ўзидан

бешамал ҳамроҳимдир.

Бир жойга тўйга боргандик, энди тўй-тўйда! Тўйхона эгасининг якин-ироқлари, илонбосилару саватбоши-лар дарвозани иккى томонга очиб, иккى катор деворга ти-зилган холда туршиб, келгандарни кутиб, кетгандарни кутиб туришибди:

– Ким хотмата бўлса, жон доим азобда...

Қиссанинг хисса: уни қаноат бир мамлакатта подшоҳ қиласиди.

– Алишер Навоийнинг «Ҳайрат ул-аброр» достонидан

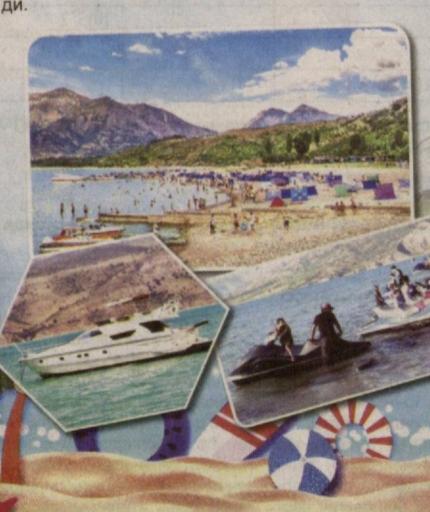

Ёзги ҳордик

Чорвоқда чўмилишга руҳсат берилди

Республикамида 15 авгу-стдан карантин талабларни бо-сикчма-босикч юмшатиш бўйича берилган топширикларга кўра, Бўс-тонлик туманинг Чорвоқ сув омборида чўмилиш ва кўнгилочар воси-талар борасидаги барча чекловлар ечлиб, улардан фойдаланишга руҳсат берилди. Энди барча хоҳловчишлар Чорвоқ сувларида бемалол чўмилишлари мумкин.

Бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси Баш вази-ри ўринбосари, Республика маҳсус комиссияси аъзоси, Туризмий ривожлантириши давлат кўми-таси раиси Азиз Абдухакимов ўзАга маълум қил-ди.

Шанба табассуми

Ниманинг нимаси бўлмайди?

Элимида шундай гап бор: омсоннинг устуни, ҳовузнинг қопқоғи, кўрна-нинг енги, ошпицоқнинг қини бўлмайди.

Бир куни санъаткор дўстлар билан бирга ўтириб қолиб, яна нималар бўлмаслигини ўйлаб топ-дик. Билсак жуда кўп нар-да бўлмас экан.

Масалан, маймуннинг шими, муттаҳамнинг ушлаб оладиган думи, баъзи шоғёрларнинг ўлкаси, йигит-ларнинг ўюбаси, ферма муди-рининг эти, чайқочининг бети, холвайтарнинг тузи, иғвогар-нинг юзи, қайрагочнинг гули,

курумсокнинг пули, ҳўқизнинг сути, ҳалол одамнинг қайғуси, порахўнинг уйкуси бўлмайди. Тоғ тошининг майини, отарчининг тайини бўлмайди. Яна бошлиқни шахматда ютиб бўл-майди.

Бир жойга олиб, яхшилаб кутинглар! Тўй бўлганидан кейин ўз-ўзидан енгил машиналар тур-нақатор бўлиб кетади. 50-60 онлигидан ортиганинг яхшилаб к